

בישול*

הרב יוסף צבי רימון

שבת עד:

האי מאן דשדא סיכתא לאתונא

– חייב משום מבשל.

פשיטא! מהו דתימא לשרורי

מנא קא מכווין,

קמ"ל דמירפא רפי והדר קמיט.

רמב"ם (פ"ט ה"ו):

כללו של דבר, בין

שריפה גוף קשה באש

או שהקשה גוף רך, הרי

זה חייב משום מבשל.

שער הציון, שי"ח, ד:

ר"ל, כיוון שהקשה, מסתמא

מתרפה תחילה, וחייב על

הריפוי.

שתי הבנות בסוגיה:

א. החיוב הוא רק על **הפיכת קשה לרך** (רש"י).
ההו"א היתה שלא נחייב כי בסיכתא לאתונא הופך **מרך לקשה**. למסקנה: בתהליך הופך גם **מקשה לרך**.

ב. חייבים גם על **גוף קשה שהופך לרך**, וגם על **גוף רך שמקשה אותו** (לח"מ ברמב"ם).
הדיון בסוגיה הוא על **דבר קשה שמקשה אותו עוד יותר** (סיכתא לאתונא). היתה הו"א שפטור, קמ"ל שחייב, כי מתרכך באמצע (ואחר כך מתקשה), ולכן יש כאן מעבר **מגוף רך לגוף קשה** (וגם הפיכת גוף קשה לרך).

שיטת התוס' והרמב"ן והריטב"א והר"ן:
לגמרא לא היתה התבלטות סביב הלכות בישול. היה ברור
מראש:

- א. בישול = הפיכת גוף קשה לרך.
- ב. בסיכתא לאתונא, יש גם גוף רך שמתקשה, אבל יש גם
תהליך ביניים של גוף קשה שנהיה רך.

**השאלה בגמ': שלב הביניים של ריכוך גוף קשה, הוא שלב
שהאדם לא מכוון עליו (האדם מעוניין בחיזוק היתד, ולא
חושב על שלב הביניים). האם חייב על שלב הביניים? (כלשון
הגמרא "לשרורי מנא, קא מכוון").**
מסקנה: חייב, כי זהו פסיק רישא.